การบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

SCHOOLS' DUAL VOCATIONAL EDUCATION MANAGEMENT UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE, PATHUM THANI

[1]ศศิเพ็ญ คงสุข และ [2]ทิวัตถ์ มณีโชติ

[1]Sasipen Khongsuk and [2]Tiwat Maneechote,

สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์, ประเทศไทย

Panyapiwat Institute of Management, Thailand

[1]aom15698@gmail.com

Received : March 9, 2025; **Revised** : March 28, 2025; **Accepted** :March 30, 2025

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี 2) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำนวน 248 คน มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .937 และเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ดัชนีความต้องการจำเป็น

---

[1]นักศึกษา, หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำการบริหารและการจัดการศึกษา สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

[2]รองศาสตราจารย์ ดร.สาขาวิชาภาวะผู้นำการบริหารและการจัดการศึกษา สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันในการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียนภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด 3) ความต้องการจำเป็นในการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียนรายด้านเรียงจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงบประมาณ และ 4) แนวทางในการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียน โดยเรียงลำดับความต้องการและความจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารทั่วไป

คำสำคัญ การจัดการศึกษาระบบทวิภาคี สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น แนวทางการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี

Abstract

The purposes of this study were to 1) Examine the present and appropriate environment of schools' dual vocational education management under the Secondary Educational Service Area Office, Pathum Thani. 2) Identify the essential needs in schools' dual vocational education management. 3) Explore strategies for improving schools' dual vocational education management. The study collected data from 248 school administrators and teachers under the Secondary Educational Service Area Office, Pathum Thani. Participants were selected using stratified random sampling, with school size as the classification criterion. The research instruments included a questionnaire with a reliability coefficient of 0.937 and qualitative data gathered through in-depth interviews with five experts. Data analysis involved frequency, percentage, mean ($\bar{x}$), standard deviation (S.D.), and Priority Needs Index (PNA) analysis. The findings showed that 1) The present environment of those schools' dual vocational education management in both overall and in individual aspects were at a high level. 2) The appropriate environment for the schools' dual vocational education management were at the highest level. 3) The top three most essential needs for improving the schools' dual vocational education management, from the most to the least important, were academic administration, personnel management, and budget administration. 4) The schools' dual vocational education management strategies, from the most to the least essential were, academic

administration, personnel management, budget administration, and general administration.

Keywords: Dual Vocational Education Management, Present Environment, Appropriate Environment, Essential Needs, Dual Vocational Education Management Strategies

บทนำ

การจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของประเทศไทยในปัจจุบันเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในมาตรา 54 กล่าวว่า รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการดำเนินการตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย ประกอบกับในมาตรา 74 กล่าวว่า รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามารถในการทำงานอย่างเหมาะสมกับศักยภาพและวัยและให้มีงานทำ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย :2550)

นอกจากนี้การจัดการศึกษาระบบทวิภาคียังสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560–2564) และฉบับที่ 13 (พ.ศ.2565-2569) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไว้ทั้งหมด 10 ยุทธศาสตร์ โดยมียุทธศาสตร์ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และอีก 4 ยุทธศาสตร์ที่เป็นปัจจัยสนับสนุน ดังนี้ 1) การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ 2) ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม 3) ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน 4) ยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน 5) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน 6) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย 7) ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ 8) ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม 9) ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ และ 10) ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศยังส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 30 ต่อปี ตามเป้าหมายและ

ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ เป้าหมายการพัฒนา ตัวชี้วัด 4 ผู้เรียนในระบบทวิภาคีเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 30 ต่อปี

การจัดการศึกษาระบบทวิภาคีในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา ได้กล่าวไว้ว่า มาตรา 20 การจัดการอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพ ให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชน สถานประกอบการหรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องและมาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพและมาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้ 1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน 3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา 4) ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง 5) ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข และมาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้ 1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา 3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกปฏิบัติได้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา 5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ 6) จัดการ

เรียนรู้ได้ทุกเวลาทุกสถานที่มีการประสานความร่วมมือ กับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

การจัดการศึกษาระบบทวิภาคี คือ การเรียนร่วมกับหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย โดย มีการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ให้แก่ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความประสงค์จะเรียนในสายวิชาชีพ เมื่อผู้เรียนสำเร็จการศึกษาครบตามหลักสูตรจะได้รับประกาศนียบัตรรับรองวุฒิการศึกษา ทั้งในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพพร้อมกัน การจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นแนวคิดใหม่และเป็นการสร้างนวัตกรรมในการจัดการศึกษารูปแบบใหม่ที่เป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในการศึกษาทางด้านวิชาชีพเพื่อเพิ่มทักษะและความรู้ความสามารถต่าง ๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานสามัญในการประกอบอาชีพ รวมทั้งเพิ่มโอกาสในการมีงานทำมากกว่าการมีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเพียงอย่างเดียว การจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นความร่วมมือการจัดการศึกษาระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานประกอบการต่าง ๆ ในการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนร่วมกัน การเทียบโอนหน่วยกิตรวมทั้งการฝึกงานในสถานประกอบการ จากการศึกษาเรื่อง รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่ส่งผลต่อการพัฒนาการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประภาพรรณ ปรีวรรณและคณะ(2559) พบว่า การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีนับว่าเป็นการจัดการศึกษาเพื่อผลิตแรงงานฝีมือที่มีคุณภาพ สนองตอบความต้องการของตลาดแรงงาน หัวใจสำคัญของการจัดการระบบทวิภาคี คือ ความร่วมมือ ระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการในการบริหารจัดการอย่างเป็นกระบวนการร่วมกันในทุก ๆ ด้าน บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อนำเสนอรูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของ องค์ประกอบที่ส่งผลต่อการพัฒนาการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและส่งผลต่อการพัฒนาการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีซึ่งพบว่า รูปแบบประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ คุณลักษณะผู้สำเร็จ การศึกษา การเรียนการสอน ครูผู้สอน ความร่วมมือ การสนับสนุนของรัฐบาล มาตรฐานการ อาชีวศึกษา และการบริหารจัดการ ทุกองค์ประกอบส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีและการพัฒนาการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งจำแนกเป็น 4 แนวทางหลัก ได้แก่ การบริหารจัดการระบบทวิภาคี ความร่วมมือ การจัดการเรียนการสอน และคุณลักษณะผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา

การจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี มีโรงเรียนที่จัดการศึกษาระบบทวิภาคี จำนวน 7 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนโรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม 2) โรงเรียนสุนทรโรเมตตาประชาสรรค์ 3) โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา

พัฒนาการ ปทุมธานี 4) โรงเรียนทีปังกรณ์วิทยาพัฒน์ (มัธยมวัดหัตถสารเกษตร) ในพระราชูปถัมภ์ฯ 5) โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ปทุมธานี ปทุมธานี 6) โรงเรียนหนองเสือวิทยาคม และ7) โรงเรียนเทพศิรินทร์คลองสิบสามปทุมธานี ซึ่งการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีนั้น สอดคล้องกับ ตัวชี้วัดตามเป้าหมายของ (แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ,น.2560-2579 หน้า 87) ที่มีร้อยละของจำนวนผู้เรียนที่เรียนในระบบทวิภาคี/สหกิจศึกษาในประกอบการที่มีมาตรฐานเพิ่มขึ้น และในปีการศึกษา 2563 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ได้ลงนามความร่วมมือกับสถาบันอาชีวศึกษาในการรับนักเรียนเข้าศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2562 จำนวน 11 หลักสูตร เพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 18 หลักสูตร (ข้อมูลสารสนเทศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี, 2563)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึงความต้องการจำเป็นในการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เพื่อทราบถึงแนวทางในการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีอีกทั้งยังสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระบบทวิภาคีให้มีเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

3. เพื่อศึกษาแนวทางในการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับสื่อประสม ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 28 คน ครู จำนวน 675 คน รวมทั้งสิ้น 703 คน (ข้อมูลสารสนเทศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตปทุมธานี, 2563)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เฉพาะโรงเรียนที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคี จำนวน 7 โรงเรียน จำนวน 248 คน โดยหาค่าขนาดกลุ่มตัวอย่างจากเปิดตาราง Krejcie and Morgan (R.V. Krejcice & D.W. Morgan,1986:345) และผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้วิธีการเทียบสัดส่วนตามจำนวนประชากรแต่ละโรงเรียน ใช้การประมาณค่าสัดส่วนของประชากรเท่ากับ 0.5 ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95% แต่ละโรงเรียนใช้สุ่มอย่างง่าย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามแบบสอบถามในการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ดังนี้

2.1 แบบสอบถามในการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

2.2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.2 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยการจัดกลุ่มข้อมูล (Categories) เนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์และการศึกษาจากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาศึกษาอย่างละเอียด เพื่อหาข้อสรุป (Proposition) แนวทางพัฒนาการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีในภาพรวมและรายด้าน

การบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการบริหารวิชาการ	4.14	0.50	มาก	4.83	0.38	มากที่สุด
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	4.08	0.44	มาก	4.63	0.49	มากที่สุด
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.09	0.45	มาก	4.70	0.46	มากที่สุด
4. ด้านการบริหารทั่วไป	4.08	0.40	มาก	4.59	0.50	มากที่สุด
รวม	4.10	0.45	มาก	4.69	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี สามารถอธิบายได้ดังนี้

ในภาพรวมสภาพปัจจุบันในการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.10 ; S.D. = 0.45) และเมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารทั่วไป และด้านการบริหารงบประมาณ

สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.69 ; S.D. = 0.46) และเมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารทั่วไป

2. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ดังปรากฏในตาราง 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ในภาพรวม

การบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{Modifine}$	ลำดับความต้องการ
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล		
1. ด้านการบริหารวิชาการ	4.14	0.50	มาก	4.83	0.38	มากที่สุด	0.17	1
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	4.08	0.44	มาก	4.63	0.49	มากที่สุด	0.14	3
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.09	0.45	มาก	4.70	0.46	มากที่สุด	0.15	2
4. ด้านการบริหารทั่วไป	4.08	0.40	มาก	4.59	0.50	มากที่สุด	0.13	4
รวม	**4.10**	**0.45**	**มาก**	**4.69**	**0.46**	**มากที่สุด**		

จากตารางที่ 2เมื่อพิจารณาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Modified Priority Need Index) ($PNI_{Modified}$) ในการพัฒนาโดยเรียงจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก คือ 1) ด้านการบริหารวิชาการ ($PNI_{Modified}$ = 0.17) 2) ด้านการบริหารงานบุคคล ($PNI_{Modified}$ = 0.15) และ 3) ด้านการบริหารงบประมาณ ($PNI_{Modified}$ = 0.14)

3. ผลการศึกษาแนวทางในการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

จากการวิเคราะห์การบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยเรียงลำดับความต้องการและความจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารทั่วไป จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้ง 4 ด้าน ไปสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์โดยเรียงตามลำดับ ความต้องการจำเป็นสามลำดับแรกในแต่ละด้านมาสร้างประเด็นในการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มี ส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อเป็นแนวทางการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยนำไปสัมภาษณ์ จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน สามารถวิเคราะห์ ผลการสัมภาษณ์แนวทางการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีโดย ดังนี้

3.1 ด้านการบริหารวิชาการ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์และสรุปผลการสัมภาษณ์แนวการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีด้านการบริหารวิชาการ 3 แนวทาง ประกอบด้วย 1) โรงเรียนมีการจัดหาข้อมูลเพื่อจัดทำแผนงาน/โครงการบริหารวิชาการการศึกษาระบบทวิภาคี 2) โรงเรียนมีการนำหลักสูตรสถานศึกษา

ระบบทวิภาคี ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ และ 3) โรงเรียนมีการนำแผนงานทางวิชาการการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีไปสู่การปฏิบัติงานโดยกำหนดระยะเวลาและมีผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาระบบทวิภาคีที่สอดคล้องกับบริบทชุมชน และโรงเรียนมีการนำสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี มาใช้ในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี

3.2 ด้านการบริหารงานบุคคล ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์และสรุปผลการสัมภาษณ์แนวการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีด้านการบริหารงานบุคคล 3 แนวทาง ประกอบด้วย 1) โรงเรียนมีครูผู้สอนที่มีทักษะความรู้ความชำนาญในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี 2) โรงเรียนมีครูผู้สอนรับผิดชอบต่องานการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี และ 3) โรงเรียนมีการวางแผนอัตรากำลังบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี และโรงเรียนมีการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีอย่างมีคุณภาพ

3.3 ด้านการบริหารงบประมาณ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์และสรุปผลการสัมภาษณ์แนวการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านการบริหารงบประมาณ 3 แนวทาง ประกอบด้วย 1) โรงเรียนมีระบบการจัดซื้อจัดจ้างด้านการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีที่มีประสิทธิภาพ ตรวจสอบได้ 2) โรงเรียนมีการควบคุมตรวจสอบภายในด้านการใช้จ่ายงบประมาณในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี และ 3) โรงเรียนมีการวางแผนงานที่เชื่อมโยงกับการปฏิบัติงานด้านการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี

3.4 ด้านการบริหารทั่วไป ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์และสรุปผลการสัมภาษณ์แนวการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีด้านการบริหารทั่วไป 3 แนวทาง ประกอบด้วย 1) โรงเรียนมีการส่งเสริมกิจกรรมตามความถนัดและความต้องการของผู้เรียนและชุมชนในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี 2) โรงเรียนมีการจัดทำแผนงานกิจกรรมบริหารทั่วไปในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี กำหนดระยะเวลาและมีผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน และ 3) โรงเรียน มีการนิเทศติดตามการบริหารทั่วไปในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

อภิปรายผล

จากการวิจัยการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารการจัดการศึกษา ระบบทวิภาคีของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จากผลการวิจัย

พบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียนอยู่ในระดับ มากที่สุด แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนยังต้องมีการพัฒนาและส่งเสริมการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีในทุกๆด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารทั่วไป สอดคล้องกับงานวิจัยของรุวิญา ถือสัตย์ (2560) ได้ศึกษาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราดโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนโยบายด้านการจัดการศึกษาไม่ต่อเนื่องเปลี่ยนแปลงบ่อยตามรัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศทำให้การพัฒนาการศึกษามีทิศทางที่ไม่แน่นอน ตลอดจนนโยบาย ด้านการกระจายอำนาจไปสู่โรงเรียนยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. ความต้องการจำเป็นในการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จากผลการวิจัย พบว่า การจัดลำดับความต้องการจำเป็นในในการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการบริหารวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของจันทรานี สงวนนาม (2545) ที่กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพส่วนงานอื่น ๆ ถือเป็นงานที่มีความสำคัญรองลงมาและเป็นงานสนับสนุน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hoy and Miskel (2007) กล่าวว่า งานวิชาการโดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอน ถือเป็นแก่นของการบริหารโรงเรียน และถือเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ผู้บริหารควรให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก และถือเป็นเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอน

3. แนวทางในการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารการศึกษา ผู้อำนวยการสถานโรงเรียน นักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญ ด้านการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี และครูที่ทำหน้าที่รับผิดชอบงานห้องเรียนทวิภาคี มีแนวทางในการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียน 4 ด้าน คือ

3.1 ด้านการบริหารวิชาการ ประกอบด้วย 1) โรงเรียนมีการจัดหาข้อมูลเพื่อจัดทำแผนงาน/โครงการบริหารวิชาการการศึกษาระบบทวิภาคี 2) โรงเรียนมีการนำหลักสูตรสถานศึกษาระบบทวิภาคีไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ 3) โรงเรียนมีการนำแผนงานทางวิชาการการจัดการศึกษา

ระบบทวิภาคีไปสู่การปฏิบัติงานโดยกำหนดระยะเวลาและมีผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน , โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาระบบทวิภาคีที่สอดคล้องกับบริบทชุมชน โรงเรียนมีการนำสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยี มาใช้ในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี สอดคล้องกับงานวิจัยของอรพิน ดวงแก้ว (2544) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 8 พบว่า ความเหมาะสมในการดำเนินการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสภาพการบริหารหลักสูตรมีการดำเนินการเหมาะสมในระดับมากเช่นกัน สามารถจัดเรียงตามลำดับ คือ หลักสูตรที่ดำเนินการเปิดสอนได้มีการจัดทำแผนการฝึกที่มุ่งเน้นความชำนานาญเฉพาะด้าน การดำเนินการจัดทำแผนการสอนมีความสอดคล้องสัมพันธ์กับหลักสูตร ตลอดจนการนำโครงสร้างหลักสูตร ปวช. 2538 มาจัดทำเป็นแผนการเรียนระบบทวิภาคี สอดคล้องกับงานวิจัยของอิทธิศักดิ์ อิสรานุกูลเดช (2547) ได้ศึกษาความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีผลต่อการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคจันทบุรีและวิทยาลัยเทคนิคระยอง พบว่า การจัดการศึกษา ระบบทวิภาคีของสถานประกอบการที่มีประเภทของธุรกิจที่ต่างกันในด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการนิเทศ มีความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของธนวิกร สว่างศรี ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อ การบริหารงานวิชาการตามโครงการทวิภาคีของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 พบว่า ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทต่อการบริหารงานของสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ในโครงสร้างของงานทั้ง 4 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดแหล่งความรู้และนิเทศการเรียนการสอน

3.2 ด้านการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย 1) โรงเรียนมีครูผู้สอนที่มีทักษะความรู้ความชำนาญในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี 2) โรงเรียนมีครูผู้สอนรับผิดชอบต่องานการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี 3) โรงเรียนมีการวางแผนอัตรากำลังบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี , โรงเรียนมีการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี อย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของจรรยา ยิ้มจันทร์ (2553) ได้ศึกษาการดำเนินการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ระบบทวิภาคี ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ของวิทยาลัยการอาชีพ ศรีสำโรง อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย พบว่า จำนวนครูผู้สอนในระบบทวิภาคีมีความเพียงพอต่อการจัด การเรียนการสอนระบบทวิภาคี

3.3 ด้านการบริหารงบประมาณ ประกอบด้วย 1) โรงเรียนมีระบบการจัดซื้อจัดจ้างด้านการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีที่มีประสิทธิภาพ ตรวจสอบได้ 2) โรงเรียนมีการควบคุมตรวจสอบภายในด้านการใช้จ่ายงบประมาณในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี 3) โรงเรียนมีการ

วางแผนงานที่เชื่อมโยงกับการปฏิบัติงานด้านการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี สอดคล้องกับงานวิจัยของชุบรี ม่วงกุ้ง (2559) ได้ศึกษาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต พบว่า สถานศึกษามีระบบขั้นตอนด้านการจัดซื้อจัดจ้าง และวิธีการจ่ายเงินให้แก่ผู้ขาย/ผู้จ้างตามระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง มีระบบการจัดซื้อจัดจ้างตามชั้นตอน รัดกุมโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ และมีคณะกรรมการการจัดซื้อจัดจ้างที่มีความรับผิดชอบมีกระบวนการการจัดซื้อสินค้าและจัดจ้างงานที่มีคุณภาพ

3.4 ด้านการบริหารทั่วไป ประกอบด้วย 1) โรงเรียนมีการส่งเสริมกิจกรรมตามความถนัดและความต้องการของผู้เรียนและชุมชนในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี 2) โรงเรียนมีการจัดทำแผนงานกิจกรรมบริหารทั่วไปในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี กำหนดระยะเวลาและมีผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน 3) โรงเรียนมีการนิเทศติดตามการบริหารทั่วไปในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวริศา ศิริตัน(2561) การบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า ด้านการบริหารทั่วไป โดยภาพรวมมีการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ นำผลการนิเทศ กำกับ ติดตามตรวจสอบ ประเมินการดำเนินงานของแต่ละงาน ตามแนวทางกรอบงานบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษาจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ในลักษณะโรงเรียนประจำ รองลงมาได้แก่ มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล การดำเนินงานของแต่ละงาน ตามแนวทางกรอบงานบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนดส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มีการดำเนินงานของแต่ละงาน ตามกรอบงานบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา และระเบียบต่าง ๆ ที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงระหว่างการดำเนินงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของธราดล หีตอักษร (2563) ได้ศึกษารูปแบบการจัดการทวิศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพของผู้เรียนศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในเขตภาคใต้ของประเทศไทย พบว่า การจัดการศึกษาด้วยการออกแบบหลักสูตรที่มีความแตกต่างกันโดยพื้นฐานทั้งทางกายภาพ อารมณ์ สังคม จิตใจ และสภาวะแวดล้อมของผู้เรียน ทำให้ได้หลักสูตรทวิศึกษาตามความต้องการของผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน แต่มีเป้าหมายเดียวกันในการบรรลุตามสมรรถนะตามความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งสอดคล้องกับบริบทปัจจุบันของการ พัฒนาประเทศ และการพัฒนากำลังคนให้เป็นบุคคลที่มีทักษะด้านดิจิทัล เพื่อรองรับการพัฒนาประเทศ

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

สภาพปัจจุบันในการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียนภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด 3) ความต้องการจำเป็นในการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียนรายด้านเรียงจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงบประมาณ และ 4) แนวทางในการบริหารการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียน โดยเรียงลำดับความต้องการและความจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารทั่วไป

เอกสารอ้างอิง

จันทรานี สงวนนาม. (2545). *ทฤษฎีและแนวทางในการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ* : บุ๊ค พอย์ จำกัด.

ประภาพรรณ ปรีวรรณและคณะ.(2559).*รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่ส่งผลต่อการพัฒนาการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปีที่ 10.(* ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม 2559)

ราชกิจจานุเษกษา.*รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย.*(ออนไลน์)2560. (สืบค้นวันที่ 14 มิถุนายน 2563).จาก www.ratchakitcha.soc.go.th

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 124 ตอนที่ 47 ก. 24 สิงหาคม 2550. หน้า 1-127.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12.* (ออนไลน์) 2563. (สืบค้นวันที่ 14 มิถุนายน 2563). จาก www.nesdc.go.th

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. *แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562.* (ออนไลน์) 2562. (สืบค้นเมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2563).

สุวิมล ว่องวาณิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น Needs assessment research*. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย